

V zvezi s poslanim dokumentom *Stališče Razširjenega strokovnega kolegija za oftalmologijo v zvezi z tako imenovanim sindromom Irlen* (pravilno je Irlen), november 2021, bi radi opozorili le na nekaj zelo pomembnih dejstev:

- Osnovni namen Inštituta za skotopični sindrom je pomoč otrokom (in odraslim) s težavami pri branju in pisanju. Menimo, da je prišlo do nesporazuma pri priporočilu RSK zaradi nepoznavanja našega poslanstva in terminologije, ki jo uporabljamo. Naš Inštitut uporablja mednarodni naziv Irlen klinika (ki ga dodeljuje utemeljiteljica metode Irlen oz. Mednarodni inštitut Irlen in na to nimamo vpliva), zaradi česar se morda zdi, da gre za zdravstveno ustanovo, ki to ni. Za ugotavljanje skotopičnega sindroma se uporablja izraz presojanje, diagnostika pa za postopek določitve individualne barve v barvnih filterih Irlen (torej ne gre za postavitev diagnoze v medicinskem smislu).
- Metoda Irlen je v osnovi pedagoški pristop k odpravljanju težav pri branju in pisanju z barvnimi folijami in barvnimi listi. Tovrstno pomoč je mnogo pred nami že priporočala Pedagoška fakulteta v Ljubljani in je že uveljavljena praksa na šolah in se tudi zato zapisuje v odločbah ZRSŠ že več kot desetletje. Zaradi težavne uporabe folij se je razvilo pomagalo v obliki očal z barvnimi filtri. Barva je določena individualno, za vsakega posameznika posebej. Uporaba barvnih filtrov se je izkazala za blagodejno za celo telo, s čimer pa zadenemo, vsaj do določene mere, tudi na medicinsko področje. To jasno kaže, da bi morali združiti moči, ne pa drug drugega ovirati. Inštitut za skotopični sindrom vabi strokovnjake medicinske stroke k skupnim raziskavam. Pozitivne učinke metode Irlen že prepoznavajo mnogi specialisti na različnih področjih (nevrologi, oftalmologi, pediatri, specialni pedagogi, optometriisti idr.) tudi v Sloveniji.
- Skotopični sindrom ni bolezen, ampak skupek simptomov, ki se pojavijo ob težavah z vizualnim procesiranjem, torej ne more biti ne obravnavana in ne zdravljena na način, kot to velja za bolezen. Iz istega vzroka tudi ni klasificirana po Mednarodni klasifikaciji bolezni. Inštitut za skotopični sindrom se ne ukvarja z zdravljenjem, uporaba barv le blaži simptome, ki jih povzroča vizualno procesiranje. Temu v svetu pravijo tudi vizualna disleksija.
- Razširjeni strokovni kolegij za oftalmologijo se žal ni poglobil v relevantne študije, ki dokazujejo obstoj skotopičnega sindroma in učinkovitost metode Irlen (v priloženi seznamu teh študij); ob študiju navedenih referenc s strani RSK smo med 100 študijami našli le 15 študij, ki so obravnavale tudi metodo Irlen. Med temi študijami pa nismo našli niti ene, ki bi uporabo metode Irlen odsvetovala v šolah in drugih ustanovah, kot to lahko preberemo v mnenju Razširjenega strokovnega kolegija za oftalmologijo.

Žal nam je, da strokovnjaki RSK za oftalmologijo pred podajanjem svojega mnenja niso preverili, za kakšno metodo pri metodi Irlen gre, in tudi tega ne, da je v slovenskem izobraževanju že leta ustaljena praksa glede uporabe barvnega papirja in barvnih folij.

Oftalmologi in nevroznanstveniki svetovnega slovesa priznavajo tako skotopični sindrom in metodo Irlen ali druge metode, ki pomagajo pri simptomih skotopičnega sindroma.

Če bi sledili mnenju Razširjenega strokovnega kolegija za oftalmologijo, bi naredili veliko škodo otrokom in Slovenija bi bila edina država na svetu, kjer bi odsvetovali, učinkovitosti navkljub, barvne folije in barvne filtre, in s tem zanikali mnoge znanstvene študije, ki učinkovitost teh pripomočkov potrjujejo.

Radi odgovorimo tudi na druga še nerazjasnjena vprašanja, če je potrebno.

S spoštovanjem,

Polona Kelava,
Inštitut za skotopični sindrom
Irlen klinika Slovenija

www.irlenslovenia.com

www.facebook.com/institutzaskotopicnisindrom

www.irlen.com